



CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATAREA DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: support@cncd.org.ro

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA nr. 608
din 16.10.2013

Dosar nr: 475/2013

Petiția nr: 3842/05.06.2013

Petentă: Partida Romilor „Pro Europa”

Reclamată: S.C. Marris S.R.L.

Obiect: refuzul accesului unei persoane de etnie romă în clubul „S.C.”

I. Numele, domiciliul și sediul părților

I. 1. Numele și sediul petentei

1.1.1. Partida Romilor „Pro Europa

I. 2. Numele și sediul reclamatei

1.2.1. S.C. Marris S.R.L

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Petenta consideră discriminatoriu refuzul accesului unei persoane de etnie romă în clubul „S.C.”.

III. Citarea părților

3.1. În temeiul art. 20, alin. 4 din **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, cu modificările și completările ulterioare (în continuare **O.G. nr. 137/2000**), s-a îndeplinit procedura de citare.

3.2. Părțile au fost citate pentru data de 09.07.2013 (filele 10-11 din dosar) la sediul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (în continuare C.N.C.D.).

3.3. La audierea din 09.07.2013 părțile nu s-au prezentat.

3.4. Având în vedere faptul că reclamatul nu a ridicat citarea, părțile au fost recitate pentru data de 03.09.2013.

3.5. La audierea din 03.09.2013 părțile nu s-au prezentat (filele 12-13 din dosar).

3.6. Având în vedere faptul că reclamatul nu a ridicat citarea, prin **Rezoluția nr. 7/13.09.2013** (fila 16 din dosar) s-a dispus înmânarea citării către reclamat prin echipa de investigație a C.N.C.D..

3.7. Părțile au fost recitate pentru data de 01.10.2013 (filele 15, 17 din dosar).

3.8. La audierea din 03.09.2013 părțile nu s-au prezentat (filele 12-13 din dosar).

IV. Susținerile părților

4.1. Susținerile petentei

4.1.1. Petenta, prin petiția înregistrată la C.N.C.D. cu **nr. 3842/05.06.2013** (filele 1-2 din dosar), arată că s-a refuzat accesul unei persoane de etnie romă în clubul „S.C.” la data de 20.04.2013, în jurul orei 23.30. Trei tineri, dintre care unul de etnie romă (G.G.A.), au dorit să intre în club, însă paznicii le-au spus că nu este deschis clubul. După ce tânărul rom a plecat, ceilalți doi au putut intra. Petentul arată că tânărul rom este student, se îmbracă decent, nu consumase alcool și nu a avut un comportament care ar fi putut motiva refuzul accesului în club.

Depune înscrisuri (între care și declarații de martori) la dosar (filele 3-8 din dosar).

4.2. Susținerile reclamatei

4.2.1. Reclamata, prin adresa înregistrată la C.N.C.D. cu **nr. 6334/02.10.2013**, a depus la dosar punct de vedere (fila 20 din dosar, prin care neagă că faptele ar fi avut loc, afirmând că nu sunt lăsați să intre persoanele care se află într-o stare evidentă de ebrietate, au un comportament obscen, agresează fizic sau verbal alte persoane, produc daune sau provoacă dezordine.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. Colegiul director constată că la data de 20.04.2013, în jurul orei 23.30, un tânăr rom nu a fost lăsat să intre în clubul „S.C.”, prietenii lui, care nu sunt romi, au putut intra. În acest sens există declarații de martori la dosar (declarația persoanei care nu a putut intra și declarațiile persoanelor care au putut intra).

5.2. **Ordonanța de Guvern nr. 137/2000 privind combaterea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, cu modificările ulterioare (în continuare **O.G. nr. 137/2000**), la art. 2 alin. 1 prevede: *„Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială,*

convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

5.3. Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

5.4. Chiar dacă definiția discriminării directe, nici prin **O.G. nr. 137/2000**, nici prin **Directiva Consiliului 2000/43/CE privind aplicarea principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de origine rasială sau etnică**, nu conține elementul de justificare obiectivă, ea poate fi analizată în conformitate cu jurisprudența CEDO.

5.5. În conformitate cu jurisprudența CEDO în domeniu, diferența de tratament devine discriminare atunci când se induc distincții între situații analoge și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă „*trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoge sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nicio justificare obiectivă sau rezonabilă*”. CEDO a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoge sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate (ex.: **Fredin împotriva Suediei**, 18 februarie 1991; **Hoffman împotriva Austriei**, 23 iunie 1993, **Spadea și Scalabrino împotriva Italiei**, 28 septembrie 1995, **Stubbings și alții împotriva Regatului Unit**, 22 octombrie 1996).

5.6. Colegiul director arată că diferențierea a fost creată prin refuzul accesului unei persoane pe motivul că ar fi fost închis clubul, și acceptarea accesului a două persoane după ce prima persoană a plecat de la fața locului.

5.7. Fapta de discriminare este determinată de existența unui criteriu. Se poate invoca orice criteriu (**O.G. nr. 137/2000**, art. 2 alin. 1: [...] „pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu” [...]; **Protocolul adițional nr. 12 la Convenția europeană a drepturilor omului** (în continuare **Protocolul nr. 12**), art. 1 alin. 1: [...] „fără nicio discriminare bazată, în special, pe sex, pe rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau oricare altă situație”), iar între acest criteriu și faptele imputate reclamatului trebuie să existe un raport de cauzalitate.

5.8. Colegiul director constată că petenta a invocat ca și criteriu apartenența etnică a tânărului refuzat. Reclamatul nu a oferit un alt motiv pentru refuzul tânărului de etnie romă.

5.9. Art. 20 alin. 6 al **O.G. nr. 137/2000** prevede: *„Persoana interesată are obligația de a dovedi existența unor fapte care permit a se presupune existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că faptele nu constituie discriminare. În fata Colegiului director se poate invoca orice mijloc de probă, inclusiv înregistrări audio și video sau date statistice.”*

5.10. Colegiul director arată că din moment ce reclamatul nu a probat că ar fi existat un alt motiv privind refuzul tânărului de etnie romă, se poate constata că apartenența etnică a fost singurul motiv pentru refuzul tânărului rom. Simple afirmații de genul că nu sunt lăsate să intre persoanele care se află într-o stare evidentă de ebrietate, au un comportament obscen, agresează fizic sau verbal alte persoane, produc daune sau provoacă dezordine nu reprezintă probe privind existența unui alt motiv de refuz.

5.11. O faptă poate fi considerată discriminatorie dacă atinge un drept, oricare dintre cele garantate de tratate internaționale ratificate de România sau cele prevăzute de legislația națională (**O.G. nr. 137/2000**, art. 1 alin. 2: *„Principiul egalității între cetățeni, al excluderii privilegiilor și discriminării sunt garantate în special în exercitarea următoarelor drepturi: [...]”*, art. 2 alin. 1: [...] *„restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege [...]”*; **Protocolul nr. 12**, art. 1 alin. 1: *„Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege [...]”*.

5.12. Dreptul restrâns este dreptul de acces în locuri publice și dreptul de acces la servicii.

5.13. În concluzie, sunt incidente prevederile art. 2 alin. 1 a **O.G. nr. 137/2000**, republicată. Respingerea unui tânăr rom de la accesul într-un loc public reprezintă discriminare directă, întrucât se crează o excludere pe baza apartenenței etnice, care are ca efect înlăturarea exercitării dreptului de acces în locuri publice și dreptului de acces la servicii.

5.14. Art. 14 al **O.G. nr. 137/2000** prevede: *„Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, interzicerea accesului unei persoane sau al unui grup de persoane în locurile publice din cauza apartenenței acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la oricare altă categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză.”*

5.15. Colegiul director constată că tânărului rom i s-a interzis accesul într-un loc public (clubul „S.C.”) datorită apartenenței etnice a tânărului, astfel sunt incidente prevederile art. 14 ale **O.G. nr. 137/2000**.

5.16. Art. 10 lit. f al **O.G. nr. 137/2000** prevede: *„Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, discriminarea unei persoane fizice, a unui grup de persoane din cauza apartenenței acestora ori a persoanelor care administrează persoana juridică la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie*

defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauza prin: [...] f) refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile oferite de magazine, hoteluri, restaurante, baruri, discoteci sau de orice alți prestatori de servicii, indiferent dacă sunt în proprietate privată ori publică”.

5.17. Având în vedere cele arătate anterior, sunt incidente prevederile art. 10 lit. f.

5.18. Art. 15 al **O.G. nr. 137/2000** prevede: „Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intra sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.”

5.19. Petenta a arătat în petiție că tânărul rom s-a simțit umilit atât în fața prietenilor cât și în fața clienților ce puteau intra fără niciun fel de problemă în incinta clubului.

5.20. Prin cazuistica sa, C.N.C.D. a constatat că astfel de fapte reprezintă un comportament manifestat în public, care vizează atingerea demnității, crează o atmosferă umilitoare.

5.21. În consecință sunt incidente prevederile art. 15 ale **O.G. nr. 137/2000**.

5.22. Reclamatul nu a invocat o justificare obiectivă, care să includă existența unui scop legitim, atins prin metode adecvate și necesare. În analiza scopului legitim, trebuie analizată existența acestui scop raportat la dreptul atins prin diferențiere (spre exemplu, conform **Convenției europene a drepturilor omului**, libertatea de exprimare poate fi restrânsă pentru următoarele scopuri legitime: pentru securitatea națională, integritatea teritorială, siguranța publică, apărarea ordinii, prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, moralei, reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale, pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești). În analiza metodei adecvate și necesare, trebuie analizat dacă prin metoda aleasă se atinge scopul dorit, și dacă există sau nu alte metode prin care scopul poate fi atins, fără a crea o situație de diferențiere. Privind justificarea obiectivă, prin juresprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a enunțat următoarele principii:

- **Convenția** nu interzice orice tratament diferențiat, ci doar acel tratament diferențiat care nu are o justificare obiectivă și rezonabilă, având în vedere faptul că de multe ori statele trebuie să adopte legi care prevăd un tratament diferențiat, menit să corecteze inegalitățile faptice; justificarea trebuie să fie analizată în relație cu scopul legitim și efectele măsurii în cauză (**Cazul „referitor la unele aspecte ale legislației cu privire la limba educației în Belgia” împotriva Belgiei**, 23 iulie 1968);

- prin discriminare se înțelege un tratament diferențiat al persoanelor aflate în situații comparabile, fără a exista o justificare obiectivă și rezonabilă; art. 14 din **Convenție** nu interzice statelor membre să trateze grupurile diferențiat în maniera de a corecta inegalitățile faptice; în anumite circumstanțe absența unui tratament diferențiat reprezintă o violare a dispoziției în cauză; poate fi discriminatorie acea politică sau măsură generală care prejudiciază în mod disproporționat un grup de persoane, chiar dacă măsura nu vizează în mod specific acel grup; o discriminare potențială poate rezulta dintr-o situație faptică (**D.H. și alții împotriva Cehiei**, 13 noiembrie 2007, **Sampanis și alții împotriva Greciei**, 5 iunie 2008);
- justificarea obiectivă și rezonabilă trebuie să urmărească un scop legitim, și măsura aplicată trebuie să fie proporțională cu scopul urmărit; în cazul tratamentului diferit bazat pe rasă, culoare sau origine etnică noțiunea de justificare obiectivă și rezonabilă trebuie interpretată într-o manieră cât se poate de strictă (**D.H. și alții împotriva Cehiei**, 13 noiembrie 2007, **Sampanis și alții împotriva Greciei**, 5 iunie 2008).

5.23. Reclamatul menționează că în anumite situații există o justificare obiectivă privind refuzul unei persoane, dar nu probează că în situația concretă ar fi existat o astfel de justificare.

5.24. În concluzie refuzul accesului unei persoane de etnie romă în clubul „S.C.” la data de 20.04.2013, în jurul orei 23.30 reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1, art. 14 art. 10 lit. f și încalcă dreptul la demnitate conform art. 15 al **O.G. nr. 137/2000**.

5.25. Art. 21 alin. 1 al **O.G. nr. 137/2000** prevede următoarele: „*Contravențiunile prevăzute la art. 2 alin. (5) și (7), art. 5-8, art. 10, art. 11 alin. (1), (3) și (6), art. 12, art. 13 alin. (1), art. 14 și 15 se sancționează cu amendă de la 1.000 lei la 30.000 lei, dacă discriminarea vizează o persoană fizică, respectiv cu amendă de la 2.000 lei la 100.000 lei, dacă discriminarea vizează un grup de persoane sau o comunitate.*”

5.26. Colegiul director aplică amenda contravențională în valoare de 8.000 lei, având în vedere următoarele:

- directivele Uniunii Europene în domeniu (ex. **Directiva Consiliului 2000/43/CE**, prin art. 15) și jurisprudența Curții Europene de Justiție solicită statelor membre Uniunii Europene aplicarea de sancțiuni efective, proporționale și descurajante;

- discriminarea a vizat o persoană;

- discriminarea etnică trebuie să fie considerată ca fiind o faptă extrem de gravă; CEDO, prin soluțiile pronunțate (ex. **Moldovan și alții împotriva României nr. 2**) arată că acest tip de discriminare este atât de grav, încât reprezintă tratament degradant în sensul art. 3 al **Convenției europene a drepturilor omului**;

- discriminarea a atins mai multe drepturi: dreptul de acces la servicii, dreptul de acces în locuri publice, dreptul la demnitate;

- refuzul accesului în cluburi, baruri, discoteci, restaurante a unor categorii de persoane, ce reprezintă o similitudine cu politica „apartheid”, este un fenomen

în societate ce trebuie descurajată și față de care trebuie să se aplice politica toleranței zero.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Refuzul accesului unei persoane de etnie romă în clubul „S.C.” la data de 20.04.2013, în jurul orei 23.30 reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1, art. 14, art. 10 lit. f și încalcă dreptul la demnitate conform art. 15 al **O.G. nr. 137/2000**;

2. Aplicarea amenzii contravenționale de 8.000 lei față de S.C. Marris S.R.L., Piața Alba Iulia nr. 5, bl. 14, sc. 1, et. 12, ap. 58, sector 3, București, înregistrată la Oficiul Registrului Comerțului cu nr. J40/6390/1991, CUI 343300, conform art. 21 alin. 1 al **O.G. nr. 137/2000**;

3. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților și Administrației Finanțelor Publice sector 3 București pentru plata amenzii.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: Amenda se va achita la Administrația Finanțelor Publice Sector 3 București, dovada plății se va trimite către C.N.C.D. în termen de 15 zile de la rămânerea definitivă a hotărârii. În caz contrar C.N.C.D. va lua măsurile legale necesare.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BERTZI THEODORA – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

PANFILE ANAMARIA – Membru

STANCIU CLAUDIA SORINA – Membru

Data redactării: 17.10.2013

Notă: Hotărârile emise de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit ***O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ***, constituie de drept titlu executoriu.

Red.: H.I.